PEDERSÖRE

Ändring av Bennäs detaljplan, tomt 3 och 14 i kvarter 3 samt närrekreationsområde och del av järnvägsområde

PROGRAM FÖR DELTAGANDE OCH BEDÖMNING

SAMMANFATTNING

Genom ändringen av detaljplanen skapas förutsättningar för att anlägga nya parkeringsplatser vid Jakobstad-Pedersöre järnvägsstation

Innehåll

Program för deltagande och bedömning 1
1 Beskrivning av planområdet 1
2 Målsättningar 2
3 Planeringssituation 4
3.1 Planläggningssystemet 4
3.2 De riksomfattande målen för områdesanvändning 4
3.3 Österbottens landskapsplan 2050 4
3.4 Generalplan 5
3.5 Gällande detaljplan 6
4 Befintliga utredningar 6
5 Planläggningens konsekvenser 7
6 Intressenter 7
7 Planeringens olika skeden 8
8 Tidtabell 9
9 Kontaktuppgifter 9

Program för deltagande och bedömning

Enligt lagen om områdesanvändning (OAL) § 63 ska ett program för deltagande och bedömning (PDB) utarbetas i ett tillräckligt tidigt skede av planläggningsprocessen. Syftet med programmet är att planera växelverkan med intressenter, planläggningsprocessens tidtabell och bedömningen av planens konsekvenser. I PDB redogörs också för planläggningens syfte samt hur och i vilket skede man kan påverka planarbetet. Inledandet av planläggningen ska kungöras och samtidigt ska de som berörs ges möjlighet att ta del av information om planläggningens PDB. PDB uppdateras vid behov under planprocessens gång.

1 Beskrivning av planområdet

Planområdet ligger i Bennäs centrum invid Jakobstad-Pedersöre järnvägsstation. Planändringen berör ett område som enligt gällande detaljplan är planerat för närrekreation, parkering, småhus och järnvägsområde. Det omgivande området är i huvudsak planerat för småhus. Inom järnvägsområdet i anslutning till planområdet finns en kulturmiljö av riksintresse (RKY), Bennäs järnvägsstation.

Bild 1. Planområdets ungefärliga läge är utmärkt med röd stjärna © Lantmäteriverket.

Bild 2. Flygbild över det ungefärliga planområdet © Lantmäteriverket.

2 Målsättningar

Kommunstyrelsen tog planläggningsbeslut 23.11.2026 § 223.

I närheten av järnvägsstationen finns parkeringsplatser för ca 160 bilar. Trycket på järnvägsstationen har ökat sedan den senaste utbyggnaden av parkeringsplatsen 2016. Idag råder det under vissa perioder stor brist på parkeringsplatser. Under dessa perioder parkerar bilar även längs gator och på infarter. Detta gör bland annat att invånarna i området hindras från att ta sig till och från sina bostadstomter. Bilar och bussar har därmed också svårt att röra sig genom området. Ett behov av mera parkeringsplatser finns således.

Målsättningen med detaljplanändringen är att skapa möjlighet för att bygga en ny parkeringsplats för 60–70 parkeringsplatser väster om den nuvarande parkeringsplatsen närmast järnvägsstationen. Tanken är att en del av VL-området ändras till parkeringsplats. För att beakta boendemiljön i omgivningen skapas också möjligheter för att anlägga skyddande planteringar och konstruktioner. I samband av utbyggnad av parkering ska möjligheterna för att bygga laddningsstationer för elbilar beaktas.

Jämsides med detaljplanändringen pågår en utredning av möjligheterna att kostnadsbelägga parkeringsplatserna och anlägga en tillfällig parkeringsplats på gångavstånd från tågstationen i Bennäs centrum.

Målsättningen är att detaljplanändringen godkänns i slutet av 2027.

Bild 2. Närrekreationsområdet som är tänkt till parkering domineras av gräsmark (2023).

Bild 3. Vyn från närrekreationsområdet mot den befintliga parkeringen (2023).

3 Planeringssituation

3.1 Planläggningssystemet

Systemet för planering av markanvändningen styrs nationellt av de riksomfattande målen för områdesanvändning. De riksomfattande målen preciseras i Österbottens landskapsplan där principer för sådana funktioner som har betydelse för hela landskapet eller flera kommuner utarbetas. Kommunerna har själva ansvar för planläggningen på sina egna områden. Den kommunala planläggningen förverkligas genom general- och detaljplanering. Detaljplaneringen är det mest detaljerade planeringsformen med störst rättsverkan.

3.2 De riksomfattande målen för områdesanvändning

Statsrådets beslut om riksomfattande mål för områdesanvändning trädde i kraft 1.4.2018. På basen av sakinnehåll har de riksomfattande målen för områdesanvändning grupperats i följande helheter:

- Fungerande samhälle och hållbara färdsätt
- Ett effektivt trafiksystem
- En sund och trygg livsmiljö
- En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
- En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

3.3 Österbottens landskapsplan 2050

På de delar av planområdet som saknar gällande delgeneralplan eller strandgeneralplan är det Österbottens landskapsplan som styr den kommunala planläggningen. Österbottens förbund har gått in för en rullande planläggning och påbörjade därför samma år som den tidigare landskapsplanen godkändes (2020) uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. Österbottens landskapsplan 2050 godkändes 7.4.2025 och trädde i kraft 2.7.2025. Därmed upphävdes Österbottens landskapsplan 2040.

Landskapsplanens syfte är att fastställa områdesanvändningens och samhällsstrukturens principer och visa områdesreserveringar som krävs för att kunna uppfylla nationella och landskapsmässiga målsättningar eller områdesanvändning som berör fler än en kommun. Landskapsplanens mål är att Österbotten år 2050 ska vara en ledande region för hållbar utveckling, med bra livsmiljö, invånarna i centrum och ett blomstrande näringsliv.

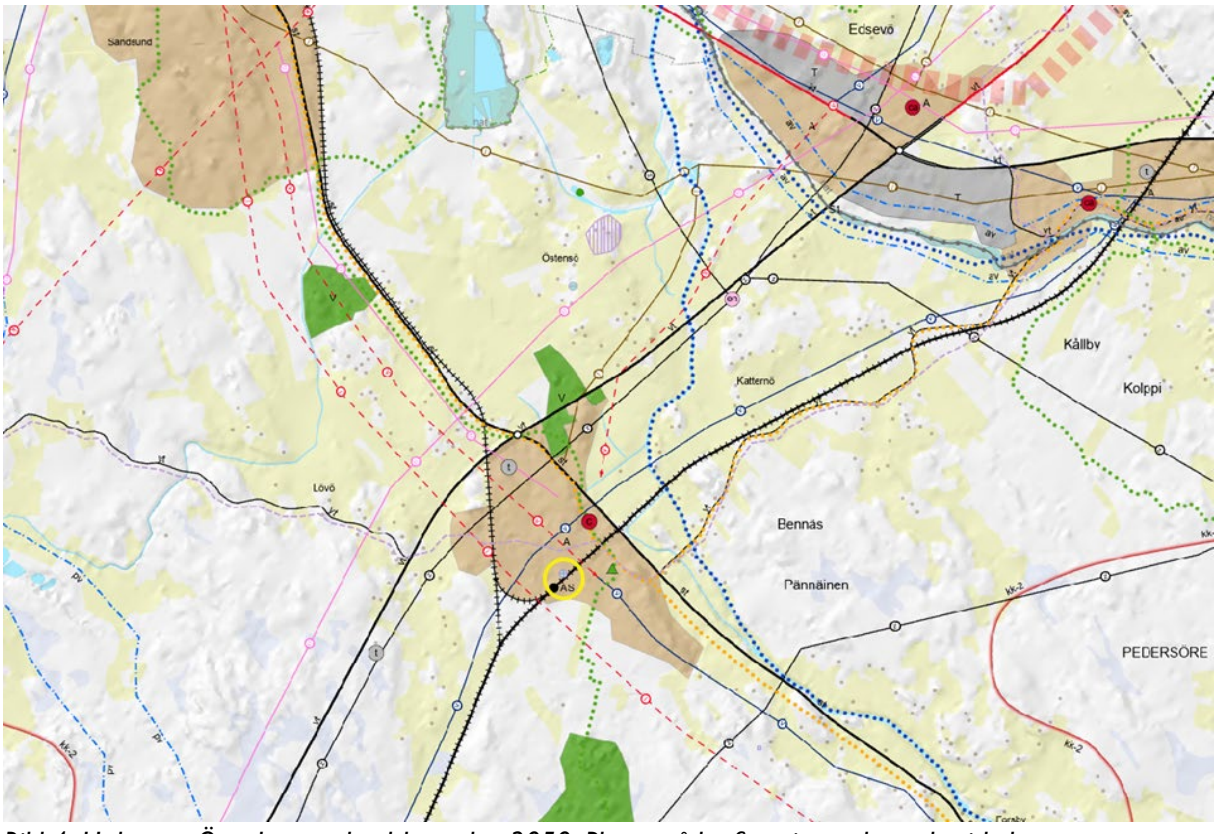

Bild 4. Utdrag ur Österbottens landskapsplan 2050. Planområdet finns inom den gula cirkeln.

Området är ett område för tätortsfunktioner (A), vilket ger anvisningar om att området bör planeras i huvudsak för boende, service och arbetsplatser. Bennäs är även ett område för centrumfunktioner (c) och i den mer detaljerade planeringen bör förutsättningar skapas för utveckling av ett livskraftigt och mångsidigt centrum. Hänsyn ska tas till platsens karaktär, tätortsbild samt kulturmiljö- och naturvärden. Grönområden som har stort värde för rekreation och/eller tätortsmiljön ska inte exploateras. Även tillräcklig tillgång till närrekreationsområden bör säkerställas. Det planerade området finns i utkanten av området för centrumfunktioner.

Vasavägen som ligger norr om detaljplanområdet är i landskapsplanen anvisad som en kulturhistoriskt betydande vägsträckning. Vid planering bör vägens landskapsmässiga och kulturhistoriska värden samt vägens möjligheter att främja turismen och rekreationen beaktas. Bennäs järnvägsstation med omgivning är anvisat som byggd kulturmiljö av riksintresse (RKY) och vid användning av området måste det säkerställas att kulturmiljön och naturarvet bevarar sina värden. Den byggda kulturmiljön som helhet, dess särdrag och tidsmässiga skiktning ska beaktas så att de värden som hänförs till den tryggas och området kan utvecklas.

Jakobstad-Pedersöre station är en Anslutningsstation för kollektivtrafik (AS) och stationen bör utvecklas som en regional knutpunkt i trafiksystemet. Uppmärksamhet bör fästas vid anslutningsparkering och samordning av trafikformer. I närheten av stationen bör etablering av boende och service främjas.

Detaljplanändringens målsättningar strider inte mot landskapsplanens målsättningar eller utvecklingsprinciper.

3.4 GENERALPLAN

Området har ingen generalplan, vilket gör att det är landskapsplanen som styr detaljplaneringen.

3.5 GÄLLANDE DETALJPLAN

Området är en del av Bennäs detaljplan. Detaljplanen på området godkändes 8.6.1987. Detaljplanen för 60 nya parkeringsplatser intill Stationsvägen godkändes 5.4.2016.

Planområdet är i huvudsak anvisat som närrekreationsområde (VL) och järnvägsområde (LR). Järnvägsförbindelsen, stationsbyggnaderna och tre idag privata bostadshus ingår i LR-området. Byggnaderna på LR-området ingår i en kulturmiljö av riksintresse (RKY). Tomt 3 i kvarter 3 är enligt detaljplanen skyddad (AO/S) och tomt 14 i kvarter 3 är obebyggd. Inom planområdet finns även statens parkeringsplats för tågresenärer.

Bild 7. Utdrag ur gällande detaljplan. Detaljplanområdet är avgränsat med en röd streckad linje.

4 Befintliga utredningar

Jakobstad-Pedersöre järnvägsstation ingår i ”Utvecklingsstrategi för järnvägskorridoren Seinäjoki-Uleåborg” eller ”Soul” som är en strategi med allmänna målsättningar för stationerna mellan Seinäjoki och Uleåborg och stationsvisa målsättningar.

I samband med att detaljplanen ändrades för att möjliggöra den senast parkeringsplatsen (Ändring av Bennäs detaljplan, kvarter 3, godkänd 2016) gjordes en ”Inventering av gamla gästgiveriet” som finns på tomt 3 i kvarter 3. I övrigt finns inga andra gjorda utredningar.

5 Planläggningens konsekvenser

OAL 9 § - Utredning av konsekvenserna när planer utarbetas

En plan för markanvändning ska omfatta en bedömning av vilka betydande konsekvenser förverkligande av planen leder till. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas. När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala och kulturella konsekvenserna, samt övriga konsekvenser utredas i nödvändig omfattning. Utredningarna ska omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Enligt lagen om områdesanvändning ska konsekvenserna bedömas åtminstone för följande delområden:

- människornas levnadsförhållanden och livsmiljö
- jord- och berggrund, vatten, luft och klimatet
- växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna
- region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin och trafiken
- stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön
- utvecklingen av en fungerande konkurrens inom näringslivet

6 Intressenter

Information om planeringen och dess utgångspunkter, samt planeringens målsättningar ska ges så att intressenterna har möjlighet att delta i beredningen av planen. Intressenterna bör också ges möjlighet att bedöma planläggningens konsekvenser och ges möjlighet att skriftligen eller muntligen säga sin åsikt om planläggningen.

Som intressenter i denna plan har följande definierats (enligt OAL § 62):

<u>Sammanslutningar/företag</u>

- Bennäs byaråd
- Rådet för personer med funktionsnedsättning
- Äldrerådet
- Ungdomsfullmäktige

<u>Förvaltningsenheter och myndigheter</u>

- Tillståndsnämnden
- Tekniska nämnden
- Samarbetsnämnden i Pedersörenejden
- Miljöhälsan Kallan
- Tillstånds- och tillsynsverket
- Livskraftscentralen i Österbotten
- Österbottens förbund
- Österbottens museum
- Österbottens räddningsverk
- Trafikledsverket

- Herrfors
- Pedersöre Vatten

Alla de vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av planen

- Användare, innehavare, markägare och invånare i planläggningsområdet och dess influensområde.
- Företag, föreningar och sammanslutningar, vilkas verksamhetsområde eller intressegrupper delgeneralplanen kan ha konsekvenser för.

7 Planeringens olika skeden

Information om planläggningens olika skeden (PDB, planutkast, planförslag) ges på kommunens webbplats: www.pedersore.fi → Boende och miljö → Planer och kartor → Pågående planärenden. Informationen ges även i de lokala tidningarna Österbottens Tidning och Keskipohjanmaa.

Planläggningsprocessen indelas i följande skeden:

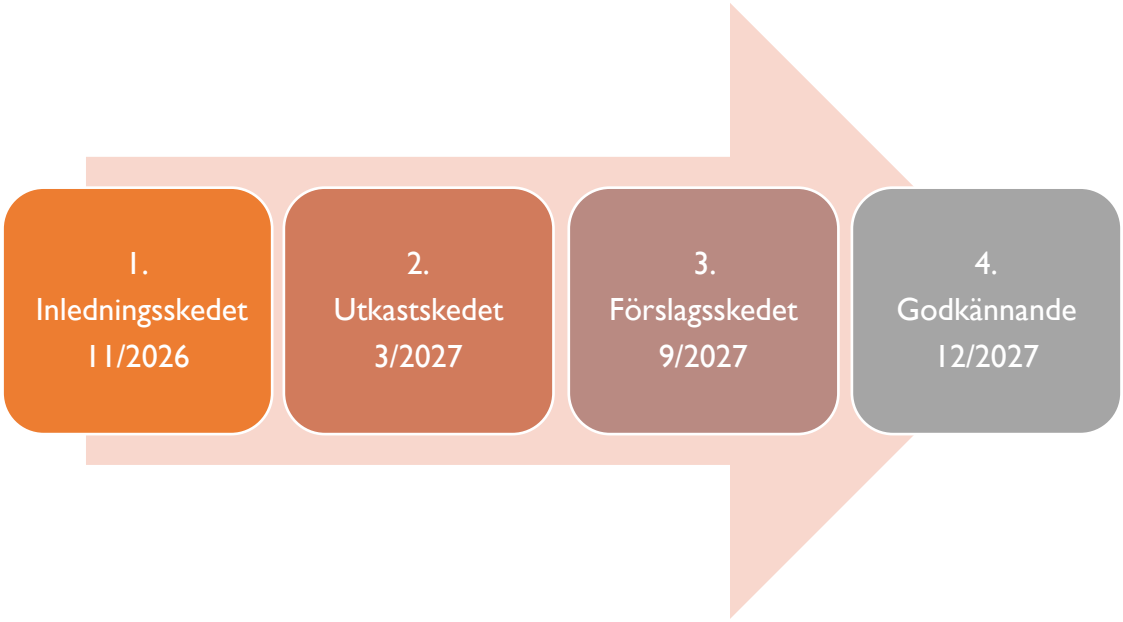
1. **Inledningsskedet.** Då planläggningen påbörjas ska intressenterna informeras om planläggningens utgångspunkter, den planerade tidtabellen samt om hur och när det finns möjlighet att framföra synpunkter. Därför görs ett program för deltagande och bedömning (PDB) som är tillgängligt på kommunens webbplats under hela processen. PDB uppdateras vid behov. Att planläggningen inleds kungörs i de lokala tidningarna och på kommunens webbplats.

2. **Utkastskedet.** Utgående från planens utgångspunkter och målsättningar uppgörs ett planutkast, som efter att det behandlats av planläggningssektionen framläggs till påseende i minst 14 dagar. Detta kungörs i de lokala tidningarna och på kommunens webbplats. Intressenter har under påseendetiden möjlighet att ge respons på planutkastet. Samtidigt begärs vid behov utlåtanden från berörda myndigheter.

3. **Förslagsskedet.** Efter att planutkastet har varit framlagt och de berörda myndigheterna samt andra intressenter har framfört sina åsikter, görs nödvändiga justeringar i materialet. Planläggningssektionen tar beslut om att lägga fram ett förslag till påseende i minst 30 dagar. Detta kungörs i de lokala tidningarna och på kommunens webbplats. Under tiden förslaget är framlagt är det möjligt att inlämna en skriftlig anmärkning mot planförslaget till planläggningssektionen. Samtidigt begärs utlåtanden från berörda myndigheter.

4. **Godkännande.** Planförslaget kan eventuellt justeras något på basen av responsen i förslagsskedet. Planen godkänns slutligen av kommunfullmäktige. Beslut om planens godkännande sänds för kännedom till berörda parter och till de som har lämnat in anmärkningar eller utlåtanden, om de så har önskat. Besvär angående fullmäktiges beslut riktas till förvaltningsdomstolen. Efter att planen har vunnit laga kraft kungörs det i de lokala tidningarna och på kommunens webbplats.

8 Tidtabell

9 Kontaktuppgifter

ANSVARIG FÖR BEREDNINGEN:

Planläggningschef
Anna-Karin Pensar
Tel. 06 785 0324, 044 755 7619
E-post: anna-karin.pensar@pedersore.fi
Adress: Skrufvilagatan 2, 68910 Bennäs

Planläggare
Jessica Sjöblom
Tel. 040 674 9623
E-post: jessica.sjoblom@pedersore.fi

Planläggningens e-post:
planlaggaren@pedersore.fi